KOMISIJAS LĒMUMS

(2004. gada 20. oktobris)

par atbalsta shēmu, ko ieviesusi Itālija attiecībā uz uzņēmumiem, kuri investē pašvaldībās, ko nopietni skārušas dabas katastrofas 2002. gadā

(izziņots ar dokumenta numuru K(2004) 3893)

(Autentisks ir tikai teksts itāliešu valodā)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2005/315/EK)

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, un jo īpaši tā 88. panta 2. punkta pirmo daļu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas zonas līgumu, un jo īpaši tā 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

pēc ieinteresēto pušu uzaicināšanas iesniegt savas piebildes, ievērojot iepriekš minētos noteikumus [1], un viņu piebilžu ņemšanas vērā,

tā kā:

I. PROCEDŪRA

(1) 2003. gada 6. un 29. martā Komisija saņēma divas sūdzības par 2001. gada 18. oktobra Likuma Nr. 383 pagarināšanu dažās Itālijas pašvaldībās, ko 2002. gadā nopietni skārušas dabas katastrofas.

(2) 2003. gada 20. martā Komisija lūdza Itālijas iestādēm informāciju par pagarinājumu. Pēc 2003. gada 2. un 21. maija lūgumiem pagarināt atbildes termiņu Itālijas iestādes atbildēja 2003. gada 10. jūnijā. Otru vēstuli no Itālijas iestādēm Komisija saņēma 2003. gada 4. jūlijā.

(3) Tā kā atbalsta shēma stājās spēkā pirms Komisijas iepriekšēja apstiprinājuma saņemšanas saskaņā ar Līguma 87. pantu *et seq*, atbalsta shēmu ierakstīja nepaziņotā atbalsta reģistrā ar Nr. NN 58/03.

(4) Ar 2003. gada 17. septembra vēstuli Komisija informēja par savu lēmumu sākt procedūru attiecībā uz konkrēto pasākumu saskaņā ar Līguma 88. panta 2. punktu. Lietu reģistrēja ar Nr. N 57/2003. Komisijas lēmumu sākt procedūru publicēja *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* [2], un ieinteresētās puses tika uzaicinātas iesniegt savas piebildes.

(5) Ar 2003. gada 23. oktobra vēstuli Itālijas iestādes lūdza pagarināt piebilžu iesniegšanas termiņu. Ar 2003. gada 5. novembra un 16. decembra vēstulēm Komisija attiecīgi piekrita lūgumam un nosūtīja atgādinājumu.

(6) Itālija nosūtīja savas piebildes ar 2004. gada 18. februāra vēstuli, ko saņēma 23. februārī, un ar 2004. gada 10. septembra vēstuli, ko saņēma 15. septembrī. No ieinteresētām trešajām pusēm piebildes nesaņēma.

II. ATBALSTA SHĒMAS DETALIZĒTS APRAKSTS

Juridiskais pamats

(7) 5. panta e) apakšpunkts 2002. gada 24. decembra Likuma dekrētā Nr. 282, ko konvertēja likuma noteikumā ar 2003. gada 21. februāra Likumu Nr. 27, paplašina un attiecina 2001. gada 18. oktobra Likuma Nr. 383 4. panta 1. punktā paredzētos labumus tikai uz uzņēmumiem, kas investē pašvaldībās, ko nopietni skārušas dabas katastrofas 2002. gadā. To paskaidroja Itālijas Ekonomikas un finanšu ministrija Ieņēmumu aģentūras 2003. gada 31. jūlija Apkārtrakstā Nr. 43/E. Attiecīgās pašvaldības atrodas apgabalos, kas definēti šādos dokumentos:

— premjerministra 2002. gada 29. oktobra Dekrēts, ar ko paredz noteikumus par ārkārtas stāvokļa pasludināšanu, ievērojot nopietnās sekas, ko atstāja Etnas kalna izvirdums un zemestrīces Katānijas provincē,

— premjerministra 2002. gada 31. oktobra Dekrēts, ar ko paredz noteikumus par ārkārtas stāvokļa pasludināšanu, ievērojot nopietnās zemestrīces 2002. gada 31. oktobrī Kampobaso provincē,

[1] OV C 42, 18.2.2004., 5. lpp.

[2] Sk. 1. zemsvītras piezīmi.

— premjerministra 2002. gada 8. novembra Dekrēts, ar ko paredz noteikumus par ārkārtas stāvokļa pasludināšanu, ko radīja zemestrīces 2002. gada 31. oktobrī Fodžas provincē,

— premjerministra 2002. gada 29. novembra Dekrēts par noteikumiem, kas attiecas uz ārkārtas stāvokļa pasludināšanu, ko radīja ārkārtas laika apstākļi (plūdi un zemes nogruvumi) Ligūrijā, Lombardijā, Pjemontē, Veneto, Friuli Venēcijā-Džūlijā un Emīlijā-Romanjā.

(8) Konkrētajās pašvaldībās bija arī jāizdod evakuācijas rīkojumi vai rīkojumi par satiksmes aizliegumu uz galvenajiem piekļuves ceļiem pašvaldībām.

(9) Komisija no rakstiem avīzēs uzzināja, ka to pašvaldību saraksts, ko skāruši ārkārtas laika apstākļi Ligūrijā, Lombardijā, Pjemontē, Veneto, Friuli Venēcijā-Džūlijā un Emīlijā-Romanjā, bija sastādīts ar premjerministra 2003. gada 28. maija rīkojumu, ko publicēja 2003. gada 3. jūnijā *Itālijas Oficiālajā Vēstnesī* Nr. 126.

(10) Pasākums, ar kuru pagarināja 2001. gada 18. oktobra Likumu Nr. 383, stājās spēkā 2003. gada 23. februārī, dienā pēc 2003. gada 21. februāra Likuma Nr. 27 publicēšanas 2003. gada 22. februāra *Itālijas Oficiālā Vēstneša* Nr. 44 parastajā papildinājumā Nr. 29.

Mērķis

(11) Shēma ir paredzēta, lai veicinātu investīcijas dabas katastrofu skartajos apgabalos, kā uzskaitīts 7. pantā minētajos premjerministra dekrētos.

Saņēmēji

(12) Tiesīgs pretendēt ir jebkurš uzņēmums jebkurā sektorā, kas investējis pašvaldībās, ko skārušas dabas katastrofas. Ieņēmumu aģentūras 2003. gada 31. jūlija Apkārtrakstā 43/E ir precizēts, ka shēmas mērķis ir veicināt investīcijas no to uzņēmumu puses, kuri nopietno grūtību dēļ, ko radījušas dabas katastrofas to atrašanās vietas pašvaldībās, ir tieši vai netieši cietuši finansiālu kaitējumu. Tajā ir arī apgalvots, ka uzskata, ka tāds kaitējums skāris lielāko daļu uzņēmumu kādā pašvaldībā tikai tad, ja:

— ēku skaits, uz ko attiecas evakuācijas rīkojumi, ir tāds, ka tas negatīvi ietekmē visas pašvaldības ekonomiku,

— satiksmes aizlieguma rīkojumi attiecas uz visiem galvenajiem piekļuves ceļiem pašvaldībai.

Atbilstīgi konkrētajam apkārtrakstam pārējos gadījumos atbalsts ir paredzēts tikai uzņēmumiem, kas atrodas uz piekļuves ceļiem vai ēkās, uz ko attiecas iepriekš minētie pasākumi.

Atbalsta veids un intensitāte

(13) Konkrētais pasākums pagarina 2001. gada 18. oktobra Likumu Nr. 383 līdz otrajam nodokļu gadam pēc esošā, kas ietver 2001. gada 25. oktobri, un ir ierobežots līdz investīcijām, kas ieguldītas līdz 2003. gada 31. jūlijam. Saskaņā ar likumu to investīciju daļu, kas ieguldīta pēc 2001. gada 1. jūlija un atbilst 50 % investīciju, un pārsniedz investīciju vidējo līmeni iepriekšējos piecos gados, var kompensēt ar uzņēmumu un pašnodarbināto ienākuma aplikšanu ar nodokli. Vidējā līmeņa aprēķinā neiekļauj investīcijas, kas ieguldītas tajā gadā, kad investīcijas bija vislielākās. Nekustamā īpašuma investīciju gadījumā pagarinājums attiecas uz investīcijām, kas ieguldītas līdz trešajam nodokļu gadam pēc tā, kurš ietver 2001. gada 25. oktobri, un ne vēlāk kā 2004. gada 31. jūlijā.

Shēmas mērķis

(14) Shēmas mērķis ir veicināt investīcijas jaunās rūpnīcās un jaunās ēkās, esošo uzņēmumu paplašinājumos, atjaunošanā un modernizēšanā, pabeidzot apturētu darbu un iepērkot jaunas iekārtas.

III. LĒMUMS SĀKT PROCEDŪRU SASKAŅĀ AR LĪGUMA 88. PANTA 2. PUNKTU

(15) Lēmumā sākt formālu izmeklēšanas procedūru (turpmāk – "lēmums sākt procedūru") konkrēto pasākumu izskatīja, lai pārbaudītu, vai to var atbrīvot saskaņā ar 87. panta 2. punkta b) apakšpunktu kā atbalstu, kas paredzēts dabas katastrofu vai ārkārtas notikumu radīta kaitējuma labošanai.

(16) Komisija arī apsvēra, vai pasākums var pretendēt uz Līguma 87. panta 3. punkta a) un/vai c) apakšpunktā paredzētajām atkāpēm, ievērojot pamatnostādnes par valsts reģionālo atbalstu ([3]), Komisijas 2001. gada 12. janvāra Regulu (EK) Nr. 70/2001 par EK Līguma 87. un 88. panta piemērošanu valsts atbalstam mazajiem un vidējiem uzņēmumiem ([4]) (MVU) un noteikumus, kas paredzēti Kopienas pamatnostādnēs par valsts atbalstu lauksaimniecības sektorā ([5]), un noteikumus, kas paredzēti pamatnostādnēs par zivsaimniecībām un akvakultūrai paredzēta valsts atbalsta izskatīšanu ([6]).

([3]) OV C 74, 10.3.1998., 9. lpp.
([4]) OV L 10, 13.1.2001., 33. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 364/2004 (OV L 63, 28.2.2004., 22. lpp.).
([5]) OV C 28, 1.2.2000., 2. lpp.
([6]) OV C 19, 20.1.2001., 7. lpp.

Pasākuma kā atbalsta, lai labotu dabas katastrofu nodarīto kaitējumu, analīze

(17) Kas attiecas uz atkāpi saskaņā ar Līguma 87. panta 2. punkta b) apakšpunktu, Komisija, sākot procedūru, pauda bažas par to, vai atbalsts bija paredzēts tikai konkrēto dabas katastrofu radītā zaudējuma labošanai, izslēdzot jebkuru pārkompensāciju par nodarīto kaitējumu individuālo saņēmēju līmenī. Tāpēc nebija iespējams atļaut pasākumu kā atbalstu, lai labotu dabas katastrofu vai jebkura cita ārkārtas notikuma radīto kaitējumu.

(18) Itālijas iestādes nenorādīja dabas katastrofu radītā tiešā materiālā kaitējuma apjomu. Tās paskaidroja, ka shēmas pamatā ir makroekonomiskais kaitējuma jēdziens, pamatojot šādu pieeju ar to, ka nav bijis iespējams noteikt kaitējuma apjomu katra uzņēmuma līmenī, nepalēninot procedūru un nepadarot to neefektīvāku.

(19) Tādējādi savā lēmumā sākt procedūru Komisija uzskatīja, ka Itālijas iestāžu iesniegtā informācija nenorāda, ka izskatāmais pasākums, ņemot vērā tā raksturu un darbības režīmu, bijis paredzēts dabas katastrofu radītā kaitējuma labošanai. Tā nespēja secināt no darbības režīma, ka:

— atbalsta saņēmējs ir uzņēmums, kas cietis no kaitējuma,

— kaitējumu bija radījušas tikai dabas katastrofas, kas uzskaitītas 7. punktā minētajos premjerministra dekrētos,

— atbalsts uzņēmumam ir ierobežots tikai līdz dabas katastrofu radītā zaudējuma labošanai, izslēdzot jebkuru pārkompensāciju par kaitējumu, kas nodarīts kādam individuālam saņēmējam. Saiknes neesamību starp atbalstu un uzņēmuma ciesto kaitējumu var pierādīt arī ar to, ka, ņemot vērā konkrētās shēmas darbības režīmu, uzņēmums, kas cietis kaitējumu dabas katastrofu rezultātā, var arī nebūt tiesīgs pretendēt uz shēmu. Uzņēmums, kas iegulda investīcijas tikai tādēļ, lai labotu konkrēto dabas katastrofu radīto kaitējumu, var nebūt tiesīgs pretendēt uz atbalstu, ja investīciju vērtība ir zemāka nekā vidējais investīciju lielums, kas ieguldīts pēdējos piecos gados. Vēl vairāk, uzņēmums, kas iegulda investīcijas tikai tādēļ, lai labotu tādu dabas katastrofu radītus zaudējumus, bet reģistrē zaudējumus kārtējā gadā, arī var nebūt tiesīgs pretendēt uz shēmu tajā pašā gadā.

Pasākuma kā investīciju atbalsta analīze

(20) Kas attiecas uz Līguma 87. panta 3. punkta a) un/vai c) apakšpunkta atkāpju pieļaujamību, Komisija savā lēmumā par procedūras sākšanu apsvēra, vai pasākums par pretendēt uz atbrīvojumu kā investīciju atbalsts.

(21) Attiecībā uz atkāpēm Komisija vispirms pauda bažas par to, vai saskaņā ar shēmu pieejamais atbalsts tiek piešķirts tikai apgabalos, kas tiesīgi uz reģionālo atbalstu saskaņā ar Itālijas reģionālo atbalstu karti par periodu no 2000. līdz 2006. gadam. Tā arī šaubījās, vai:

— shēmā definētais investīciju jēdziens ir tas pats, kas paredzēts 4.4. punktā pamatnostādnēs par valsts reģionālo atbalstu un Regulas (EK) Nr. 70/2001 2. panta c) apakšpunktā,

— atbalsta intensitāte saskaņā ar shēmu, kas jāaprēķina pēc visiem izdevumu posteņiem, kuri veido standartbāzi, kā noteikts 4.5. punktā pamatnostādnēs par valsts reģionālo atbalstu un Regulas (EK) Nr. 70/2001 4. panta 5. punktā, atbilst reģionālajiem maksimāli pieļaujamajiem apjomiem, kas precizēti Itālijas reģionālā atbalsta kartē par periodu no 2000. līdz 2006. gadam, vai atbalsta intensitātēm, kas noteiktas Regulas (EK) Nr. 70/2001 4. panta 2. punktā par MVU,

— ir ievēroti noteikumi par atbalsta kumulāciju, kas paredzēti 4.18. līdz 4.21. punktā pamatnostādnēs par valsts reģionālo atbalstu un Regulas (EK) Nr. 70/2001 8. pantā,

— ir ievērots atbalsta vajadzības princips, kas minēts 4.2. punktā pamatnostādnēs par valsts reģionālo atbalstu un Regulas (EK) Nr. 70/2001 7. pantā,

— lai nodrošinātu, ka atbalstītās ražošanas investīcijas ir īstenojamas un pareizas, saņēmēja ieguldījums tās finansēšanā ir vismaz 25 %, kā paredzēts 4.2. punktā pamatnostādnēs par valsts reģionālo atbalstu un Regulas (EK) Nr. 70/2001 4. panta 3. punktā,

— ir ievēroti noteikumi, kas paredzēti Kopienas pamatnostādnēs par valsts atbalstu lauksaimniecības sektorā un pamatnostādnēs par zivsaimniecībai un akvakultūrai domātā valsts atbalsta izskatīšanu.

IV. NO ITĀLIJAS SAŅEMTĀS ATBILDES

(22) Atbildē uz lēmumu par procedūras sākšanu Itālija nosūtīja turpmāku informāciju kopā ar savām piebildēm, kuru galvenie punkti ir apkopoti šeit zemāk.

Piebildes par pasākuma kā atbalsta, lai labotu dabas katastrofu nodarīto kaitējumu, analīzi

(23) Itālijas iestādes uzsvēra, ka teritorija, uz ko attiecas pasākums, ietver pašvaldības, kuras uzskaitītas premjerministra 2002. gada 29. oktobra, 31. oktobra un 8. novembra dekrētos. Saskaņā ar 2002. gada 29. oktobra Dekrēta 1. pantu atbalsts bija jāpiešķir tikai tajās pašvaldībās, kuras skāruši plūdi un kurās izdoti evakuācijas rīkojumi vai rīkojumi par satiksmes aizliegšanu uz galvenajiem piekļuves ceļiem. Tādas pašvaldības bija uzskaitītas premjerministra Rīkojumā Nr. 3290.

(24) Attiecībā uz šaubām par to, vai atbalsta saņēmēji bija uzņēmumi, kas cietuši kaitējumu, un vai tādu kaitējumu bija nodarījusi tikai dabas katastrofa, Itālijas iestādes atbildēja, ka uzskata, ka kaitējums skāris lielāko daļu nodokļu maksātāju kādā pašvaldībā tikai tad, ja:

— ēku skaits, uz ko attiecās evakuācijas rīkojumi, bija tāds, ka tas negatīvi ietekmēja visas pašvaldības ekonomiku,

— satiksmes aizlieguma rīkojumi attiecās uz visiem galvenajiem piekļuves ceļiem pašvaldībai.

(25) Tāpēc Itālijas iestādes secināja, ka galvenie atbalsta saņēmēji tik tiešām bija uzņēmumi, kuri cietuši kaitējumu un kuru darbības vieta atradās pie ceļiem vai ēkās, ko skāra iepriekš minētie evakuācijas rīkojumi.

(26) Turklāt, kas attiecas uz saikni starp ciesto kaitējumu un piešķirto atbalstu, Itālijas iestādes uzskatīja, ka Līgums neizslēdza iespēju ņemt vērā vispārējo kaitējumu kādā apgabalā. Minēto shēmu pamatoja uz makroekonomisku jēdzienu par kaitējuma līmeni, jo efektivitātes un ātruma prasības neļāva atsevišķi novērtēt katran uzņēmumam nodarīto kaitējumu. Tāpēc Itālijas iestādes izmantoja makroekonomiskos datus, lai pierādītu, ka shēmai piešķirtais budžets bija daudz mazāks par kaitējuma apjomu.

(27) Itālijas iestādes arī uzsvēra, ka vairākos gadījumos Komisija bija atļāvusi ar atbalstu palīdzēt kāda konkrēta sektora atjaunošanai vai kompensēt netiešākus kaitējuma veidus.

(28) Ar 2004. gada 10. septembra vēstuli tās apstiprināja, ka pasākuma pamatā bijusi makroekonomiska pieeja, kaut gan uzņēmumiem bijis pieprasīts uzrādīt sertifikātus vai ziņojumus, lai pārbaudītu katra saņēmēja ciesto faktisko kaitējumu. Nodokļu iestādes vēlāk varēja veikt vajadzīgās pārbaudes. Sertifikātos bija jābūt pierādījumiem, ka uzņēmumam bija tiesības saņemt atbalstu, pamatojoties uz tā atrašanās vietu tiesīgā apgabalā. Uzņēmumiem bija arī jāapliecina, ka atbalsts nepārsniedz ciesto kaitējumu un ka nav pārkompensācijas.

Piebildes par pasākumu kā investīciju atbalstu

(29) Attiecībā uz analīzi, vai atbalsts ir savietojams ar Līguma 87. panta 3. punkta a) un/vai c) apakšpunktu, kas veikta šā lēmuma 16. punktā aprakstītajā veidā, Itālijas iestādes piebilda tikai to, ka apgabali, uz ko attiecas pasākums, ir identificēti tieši un tikai ar norādi uz dabas katastrofām.

(30) Tās uzsvēra, ka atbalsta savietojamība jānovērtē, ņemot vērā Līguma 87. panta 2. punkta b) apakšpunktu, tas ir, kā atbalsts, kas paredzēts dabas katastrofas vai ārkārtas apstākļu radīta kaitējuma labošanai.

(31) Ar 2004. gada 10. septembra vēstuli Itālijas iestādes arī piebilda, ka atbalsts jāuzskata par savietojamu ar kopējo tirgu, ņemot vērā minēto atkāpi, un ka tāpēc tas padarīja acīm redzamu vajadzību veikt turpmāku analīzi, ņemot vērā citas atkāpes vai pamatnostādnes.

V. NOVĒRTĒJUMS

Atbalsta elements pasākumā

(32) Lai novērtētu, vai shēmā paredzētie pasākumi veido atbalstu Līguma 87. panta 1. punkta nozīmē, ir jānosaka, vai tie piešķir priekšrocību saņēmējam, vai priekšrocību piešķir valsts, vai konkrētie pasākumi ietekmē konkurenci un vai tie var ietekmēt Kopienas iekšējo tirdzniecību.

(33) Pirmā prasība Līguma 87. panta 1. punkta piemērojamībai ir iespēja, ka shēma piešķir priekšrocību dažiem specifiskiem saņēmējiem. Tāpēc jānosaka, vai saņēmēji bauda ekonomiskas priekšrocības, kuru tiem nebūtu normālos tirgus apstākļos, un vai tie izvairās no izdevumiem, kas normālā veidā būtu jāsedz no uzņēmuma finanšu resursiem, un vai minētā priekšrocība ir piešķirta specifiskai kategorijai vai uzņēmumam. Iespēja kompensēt daļu investīciju no nodokļiem piešķir saņēmējiem ekonomisku priekšrocību, jo viņu ar nodokli apliekamais ienākums un līdz ar to nodokļa summa par tādu ienākumu ir mazāki salīdzinājumā ar to, kas uzņēmumam normāli būtu bijis jāmaksā. Turklāt atbalsts ir pieejams tādiem uzņēmumiem, kas darbojas un jo īpaši investē specifiskos Itālijas apgabalos, un veicina tos, jo to nepiešķir uzņēmumiem ārpus minētajiem apgabaliem.

(34) Otrā prasība 87. panta 1. punkta piemērojamībai ir tāda, ka atbalstam jābūt piešķirtam no valsts puses vai ar valsts resursu starpniecību. Konkrētajā gadījumā valsts resursu izmantošana pieņem ieņēmumu veidu, no kā valsts atsakās: ienākumu nodokļa samazinājums samazina nodokļu ieņēmumus, kas uzkrājas valstij.

(35) Trešā un ceturtā prasība Līguma 87. panta 1. punkta piemērojamībai ir tāda, ka atbalsts izkropļo vai draud izkropļot konkurenci un ka tas var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm. Konkrētajā gadījumā pasākumi draud izkropļot konkurenci, nostiprinot saņēmējuzņēmumu finansiālo pozīciju un rīcības brīvību salīdzinājumā ar konkurentiem, kuri nepretendē uz atbalstu. Ja tāda ietekme jūtama Kopienas iekšējā tirdzniecībā, tad tirdzniecība starp dalībvalstīm arī ir ietekmēta. Jo īpaši tādi pasākumi izkropļo konkurenci un ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm, ja saņēmēji eksportē daļu savas produkcijas uz citām dalībvalstīm; pēc analoģijas, ja tie neeksportē, tad ir veicināta iekšzemes produkcija, jo uzņēmumiem citās dalībvalstīs tad ir mazākas iespējas eksportēt savus izstrādājumus uz Itālijas tirgu ([7]). Tas pats ir spēkā, ja kāda dalībvalsts piešķir atbalstu uzņēmumiem, kas darbojas pakalpojumu un izplatīšanas nozarēs ([8]).

(36) Attiecīgi, izskatāmie pasākumi principā ir aizliegti ar 87. panta 1. punktu, un tos var uzskatīt par savietojamiem ar kopējo tirgu tikai tad, ja tie pretendē uz kādu no Līgumā noteiktajām atkāpēm.

([7]) Eiropas Kopienu Tiesas 1988. gada 13. jūlija spriedums Lietā 102/87 *Francijas Republika pret Eiropas Kopienu Komisiju (SEB)* [1988] ECR 4067,19. punkts.

([8]) Eiropas Kopienu Tiesas 2002. gada 7. marta spriedums Lietā C-310/99 *Itālijas Republika pret Eiropas Kopienu Komisiju* [2002] ECR I-2289,85. punkts.

(37) Komisija tomēr uzskata, ka saskaņā ar shēmu piešķirtais atbalsts neveido valsts atbalstu, ja ir ievēroti Komisijas Regulā (EK) Nr. 69/2001 ([9]) paredzētie nosacījumi vai *de minimis* noteikumi, kas bija spēkā, kad atbalstu piešķīra.

Shēmas nelikumīgums

(38) Ņemot vērā to, ka pasākumi jau ir stājušies spēkā, Komisija nožēlo, ka Itālijas iestādes nav izpildījušas savu pienākumu un paziņojušas par shēmu saskaņā ar Līguma 88. panta 3. punktu.

Pasākumu savietojamība ar kopējo tirgu

(39) Pēc secinājuma izdarīšanas, ka konkrētie pasākumi veido atbalstu Līguma 87. panta 1. punkta nozīmē, Komisijai jāizskata, vai atbalsts ir savietojams ar kopējo tirgu Līguma 87. panta 2. un 3. punkta nozīmē.

(40) Kas attiecas uz Līgumā paredzēto atkāpju piemērojamību, Komisija uzskata, ka atbalsts nepretendē uz 87. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzēto atkāpi, jo tas nav atbalsts ar sociālu raksturu vai atbalsts, uz ko attiecas 87. panta 2. punkta c) apakšpunkts. Acīm redzamu iemeslu dēļ 87. panta 3. punkta b) un d) apakšpunktā paredzētās atkāpes arī nav piemērojamas.

(41) Kas attiecas uz 87. panta 3. punkta a) un c) apakšpunktā paredzēto atkāpju piemērojamību, Komisija atsaucas uz šaubām, ko tā šajā sakarībā pauda savā lēmumā sākt procedūru, un atzīmē Itālijas iestāžu apgalvojumus, ievērojot procedūru, ka konkrētais atbalsts nav paredzēts nevienam no tajos noteikumos minētajiem mērķiem. Attiecīgā dalībvalsts neiesniedza vajadzīgo informāciju, lai dotu Komisijai iespēju novērtēt shēmas savietojamību, ņemot vērā minētās atkāpes, un tāpēc šajā lēmumā nav iespējams novērtēt minēto shēmu no tāda viedokļa. Šis atzinums neierobežo iespēju, ka saskaņā ar shēmu piešķirto atbalstu var pasludināt par savietojamu pēc individuālas izskatīšanas vai ka uz to var attiecināt atbrīvojuma noteikumus.

(42) Komisija izskatīja, vai pasākumi var pretendēt uz atbrīvojumu saskaņā ar 87. panta 2. punkta b) apakšpunktā minēto atkāpi kā atbalsts, lai labotu dabas katastrofu vai ārkārtas notikumu radītu kaitējumu. Jāatzīmē, ka Itālija procedūras gaitā uzsvēra, ka tas bijis atbalsta mērķis.

([9]) OV L 10, 13.1.2001., 30. lpp.

Atbalsts, lai labotu dabas katastrofu nodarīto kaitējumu

(43) Līguma 87. panta 2. punkta b) apakšpunktā ir paredzēts, ka atbalstu var piešķirt, lai labotu dabas katastrofas vai ārkārtas apstākļu radītu kaitējumu. Komisija ir konsekventi uzskatījusi, ka vulkānu izvirdumi, zemestrīces, plūdi un zemes nogruvumi veido dabas katastrofas tā panta nozīmē.

(44) Saskaņā ar konkrēto shēmu atbalstu piešķir, lai labotu kaitējumu, ko cietuši uzņēmumi tādu dabas katastrofu rezultātā, kas ietekmējušas vairākus Itālijas apgabalus. Katastrofas un attiecīgie apgabali ir precizēti un definēti administratīvajos dokumentos.

(45) Kā Itālijas iestādes apstiprināja arī savā 2004. gada 10. septembra vēstulē, pasākuma pamatā ir makroekonomiska pieeja. Tomēr atbilstīgi pašam Līgumam un saskaņā ar Kopienas standartpraksi jābūt skaidrai un tiešai saiknei starp notikumu, kas radīja kaitējumu, un valsts atbalstu, kas paredzēts tā labošanai. Saiknei jābūt noteiktai katra uzņēmuma, nevis makroekonomiskajā līmenī ([10]).

(46) Kas attiecas uz netiešākiem kaitējuma veidiem, Komisijas paziņojumā Eiropas Parlamentam un Padomei par Eiropas Kopienas atbildi uz plūdiem Austrijā, Vācijā un vairākās pieteicējvalstīs, ir teikts, ka "*kas attiecas uz kompensāciju par netiešākiem kaitējuma veidiem, ko radījuši plūdi, piem., ražošanas kavējumi elektroenerģijas pārrāvumu dēļ, grūtības produkcijas piegādē zināmu transporta maršrutu blokādes dēļ, ja var noteikt skaidru cēloņsakarības saikni starp kaitējumu un plūdiem, ir iespējama pilna kompensācija*" ([11]). Tomēr, ņemot vērā makroekonomisko pieeju, kas izmantota Itālijas iestāžu ieviestajā pasākumā, nav iespējams identificēt skaidru cēloņsakarības saikni starp kaitējumu, par ko pieejama kompensācija, un dabas katastrofām. Pat attiecībā uz netiešu kaitējumu saiknei jābūt noteiktai katra uzņēmuma, nevis makroekonomiskajā līmenī.

(47) Konkrētajā gadījumā shēma dod labumu visiem uzņēmumiem, kas iegulda investīcijas, pārkāpjot zināmu slieksni, kas noteikts atbilstīgi vidējam lielumam iepriekšējos gados Itālijas iestāžu identificētās pašvaldībās, dažas no kurām ir ļoti lielas un blīvi apdzīvotas, un ko raksturo ievērojams ekonomiskās darbības līmenis (piem., Milāna, Turīna, Dženova). Ir skaidrs, ka daudzi atbalsta saņēmēji nav cietuši tiešu kaitējumu, un nav noteiktu pierādījumu par netiešu kaitējumu. Nav pierādījumu arī tam, ka jebkuru kaitējumu nodarījušas tikai dabas katastrofas, uz kurām norāda Itālijas iestādes.

(48) Atbalsta mehānisms un katram saņēmējam piešķirtā summa nav tieši saistīti ar faktiski ciesto kaitējumu, bet ir atkarīgi no konkrētā periodā veikta investīciju apjoma, investīciju apjoma iepriekšējos gados un ar nodokli apliekama ienākuma pastāvēšanas. Ar tādiem nosacījumiem, pat ja saņēmējs ir cietis no konkrētās dabas katastrofas nodarīta kaitējuma, atbalsta apjoms var pārsniegt kaitējuma apjomu.

(49) Tāpēc jāsecina, ka formālā izmeklēšanas procedūra nav mazinājusi Komisijas šaubas un ka konkrētā shēma veido atbalstu, kas ir nesavietojams ar kopējo tirgu.

(50) Savā 2004. gada 10. septembra vēstulē Itālijas iestādes tomēr apgalvoja, ka tās prasītu uzņēmumiem sertifikātus vai paziņojumus, lai var pārliecināties par faktisko katram uzņēmumam nodarīto kaitējumu un vēlāk veikt visas vajadzīgās pārbaudes.

(51) Nevar izslēgt, ka zināmos specifiskos gadījumos saskaņā ar shēmu piešķirtais atbalsts atbilst nosacījumiem, lai to uzskatītu par savietojamu ar kopējo tirgu. Tāpēc Itālijas iestādes var pārbaudīt katru saņēmējuzņēmumu, lai pārbaudītu, vai pastāv skaidra un tieša saikne starp konkrētajām dabas katastrofām un valsts atbalstu, ar ko paredzēts labot kaitējumu. Tam jādod iespēja droši izslēgt jebkuru pārkompensāciju par individuālu uzņēmumu ciestajiem zaudējumiem.

(52) Lai izslēgtu jebkuru pārkompensāciju, Itālijas iestādēm jāpieprasa, lai no saņēmējiem piešķirtā atbalsta atskaita apdrošināšanas maksājumus saņēmējiem. Lai novērstu jebkuru pārkompensāciju par kaitējumu, tām arī jānodrošina, lai nebūtu saskaņā ar konkrēto shēmu piešķirtā atbalsta kumulācijas ar atbalstu saskaņā ar citiem pasākumiem.

([10]) Sk., piemēram, valsts atbalsta Lietas N 629/02, N 545/02, N 429/01, NN 62/2000, N 770/99 un NN 87/99. Pat Itālijas iestāžu pieminētajā lietā, *viz*. Lieta N 92/2000, Komisija identificēja saikni uzņēmēju līmenī.

([11]) Dokuments KOM(2002) 481 galīgais, 28.8.2002., 9. lpp.

(53) Šis lēmums attiecas uz shēmu kā tādu un ir tūlīt jāizpilda, jo īpaši, atgūstot atbalstu, kas piešķirts nelikumīgi un pasludināts par nesavietojamu ar kopējo tirgu. Komisija atzīmē, ka negatīvs lēmums par atbalsta shēmu neizslēdz iespēju, ka zināms atbalsts, kas piešķirts saskaņā ar to pašu shēmu, nav jāuzskata par valsts atbalstu vai ka to var uzskatīt par savietojamu ar kopējo tirgu, ņemot vērā tā konkrētās īpašības (piem., tāpēc, ka uz individuālo dotāciju attiecas *de minimis* noteikumi, vai tāpēc, ka atbalsts piešķirts saskaņā ar lēmumu, kas pasludina atbalstu par savietojamu, vai saskaņā ar kādu atbrīvojuma noteikumu).

VI. **SECINĀJUMS**

(54) Komisija atzīst, ka Itālija ir nelikumīgi ieviesusi konkrēto atbalstu, pārkāpjot Līguma 88. panta 3. punktu.

(55) Uz sava novērtējuma pamata Komisija atzīst, ka konkrētā shēma ir nesavietojama ar kopējo tirgu, jo tā neatbilst vajadzīgajiem nosacījumiem, lai pretendētu uz atbrīvojumu kā atbalsts, kas paredzēts dabas katastrofu vai ārkārtas notikumu radīta kaitējuma labošanai saskaņā ar 87. panta 2. punkta b) apakšpunktu, kas ir vienīgais Itālijas pieprasītais atbrīvojums.

(56) 14. pantā Padomes 1999. gada 22. marta Regulā (EK) Nr. 659/1999, ar kuru nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK Līguma 93. panta piemērošanai ([12]), ir paredzēts, ka tad, kad nelikumīga atbalsta gadījumā pieņem negatīvus lēmumus, Komisijai jālemj, ka attiecīgajai dalībvalstij jāveic visi vajadzīgie pasākumi, lai atgūtu atbalstu no saņēmēja. Komisija nevar pieprasīt atbalsta atgūšanu, ja tas būtu pretrunā kādam vispārējam Kopienas tiesību aktu principam. Atgūšana konkrētajā gadījumā nav pretrunā nevienam principam. Komisija arī atzīmē, ka ne Itālijas iestādes, ne saņēmēji nav piesaukuši tādus principus.

(57) Itālijai jāveic visi vajadzīgie pasākumi, lai atgūtu atbalstu no saņēmējiem, izņemot individuālos gadījumus, kas saskaņā ar šā lēmuma 50., 51. un 52. punktu atbilst nosacījumiem par savietojamību ar kopējo tirgu, ievērojot Līguma 87. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzēto atkāpi. Tādēļ Itālijai jāpieprasa, lai atbalsta saņēmēji atmaksā atbalstu divos mēnešos pēc šā lēmuma paziņošanas. Atgūstamajā atbalstā jāietver procenti, kas aprēķināti saskaņā ar Komisijas 2004. gada 21. aprīļa Regulu (EK) Nr. 794/2004, ar ko izpilda Padomes Regulu (EK) Nr. 659/1999, kurā paredzēti sīki izstrādāti noteikumi EK Līguma 93. panta piemērošanai ([13]).

([12]) OV L 83, 27.3.1999., 1. lpp. Regulā grozījumi izdarīti ar 2003. gada Pievienošanās aktu.
([13]) OV L 140, 30.4.2004., 1. lpp.

Itālijai jānosūta Komisijai atbilstoša veidlapa, kurā ziņots par progresu atbalsta atgūšanā, jāsastāda to saņēmēju saraksts, uz kuriem attiecas atgūšana, un skaidri jāprecizē faktiskie pasākumi, kas veikti tūlītējai un efektīvai atbalsta atgūšanai. Turklāt divos mēnešos pēc šā lēmuma paziņošanas tai jānosūta dokumenti, kuri pierāda, ka notiek nelikumīgā un nesavietojamā atbalsta atgūšana no saņēmējiem (piem., apkārtraksti, izdoti atgūšanas rīkojumi utt.),

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Shēmu par valsts atbalsta piešķiršanu uzņēmumiem, kas ieguldījuši investīcijas pašvaldībās, ko 2002. gadā skāra dabas katastrofas, un ir uzskaitīti 5. panta e) apakšpunktā 2002. gada 24. decembra Likuma Dekrētā Nr. 282, ko konvertēja 2003. gada 21. februāra Likumā Nr. 27 un kas paplašina un uz dažiem uzņēmumiem attiecina 2001. gada 18. oktobra Likuma Nr. 383 4. panta 1. punktā paredzētos labumus, Itālija izpildījusi nelikumīgi, pārkāpjot Līguma 88. panta 3. punktu, un tā ir nesavietojama ar kopējo tirgu, neierobežojot 3. pantu.

2. pants

Itālija atceļ 1. pantā minēto atbalsta shēmu tiktāl, cik tā turpina radīt ietekmi.

3. pants

Individuālās atbalsta dotācijas saskaņā ar 1. pantā minēto shēmu ir savietojamas ar kopējo tirgu Līguma 87. panta 2. punkta b) apakšpunkta nozīmē tiktāl, cik tās nepārsniedz tā faktiskā kaitējuma tīro vērtību, kas katram saņēmējam nodarīts dabas katastrofu rezultātā, kā minēts 2002. gada 24. decembra Likuma dekrēta Nr. 282 5. panta e) apakšpunktā, ņemot vērā apdrošināšanas maksājumus vai summas, kas saņemtas saskaņā ar citiem pasākumiem.

4. pants

Individuālās atbalsta dotācijas saskaņā ar 1. pantā minēto shēmu, kas neatbilst 3. pantā minētajiem nosacījumiem, ir nesavietojamas ar kopējo tirgu.

5. pants

1. Itālija veic visus vajadzīgos pasākumus, lai atgūtu no saņēmējiem 4. pantā minēto atbalstu.

2. Itālija aptur visus atbalsta maksājumus no šā lēmuma paziņošanas dienas.

3. Atgūšanu veic tūlīt un saskaņā ar valsts tiesību aktu procedūrām ar noteikumu, ka tajās ir atļauta tūlītēja un efektīva šā lēmuma izpilde.

4. Atgūstamais atbalsts ietver procentus no dienas, kad tas nonāca saņēmēju rīcībā, līdz tā atgūšanas dienai.

5. Procentus aprēķina uz Regulas (EK) Nr. 794/2004 V nodaļas noteikumu pamata.

6. Itālija liek visiem 4. pantā minētā atbalsta saņēmējiem divos mēnešos pēc šā lēmuma paziņošanas dienas atmaksāt nelikumīgi piešķirto atbalstu, kam pieskaitīti procenti.

6. pants

Divos mēnešos pēc šā lēmuma paziņošanas dienas Itālija informē Komisiju par veiktajiem šā lēmuma izpildes pasākumiem, aizpildot šim lēmumam pievienoto aptaujas anketu. Jo īpaši tā tajā pašā termiņā nosūta Komisijai visus dokumentus, kuri pierāda, ka tā ir sākusi procedūras nelikumīgā atbalsta atgūšanai no saņēmējiem.

7. pants

Šis lēmums ir adresēts Itālijas Republikai.

Briselē, 2004. gada 20. oktobrī

Komisijas vārdā —
Komisijas loceklis
Mario MONTI